(ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ)

ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ lumpsum grant ಆಗಿ ಡ್ರೇನೇಜ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಸ್ವಾಮಿ, Water supply scheme ಗಾಗಿ $\frac{1}{4}$ quota ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—National Water Supply Scheme ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ 1/3 ಭಾಗ local contribution ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—National Water Supply Scheme ಅಂತೂ ಸರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ water supply schemeಗೂ ಸಹ contribution ಕೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದೆ.

Sri J. P. SARWESH.—Does this include separate wells for Harijans also?

Sri R. CHENNIGARAMAIAH.—Separate wells wherever possible. Otherwise common wells.

ಇನ್ನು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಂಚಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು. ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಎಷ್ಟು ತೆಗೆಸಿದ್ದೀರಿ? ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿತ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ? ಈ ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಕಡಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ National Rural Water Supply Scheme ಪ್ರಕಾರ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜನ ವಸತಿ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡ 75ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಅಂದಾಜಾಗಿ ಸ್ಕೀಮು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ತಿ ಹಣ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಕಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯ ಲಿಸ್ಟನ್ನೂ ಸಹ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸ್ಕೀಮು 100 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಡ್‌ವಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮೂರನೆಯ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಸಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಂದು ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಮೂರನೆಯ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ದ್ಯಾವಮ್ಮನವರು ಗಂಡಸಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎರಡನೆಯ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ನಾನು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾ ಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯವರು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಅವರು ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ದೊರೆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇಷ್ಟ ಆರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಇಂದಿನ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಭಾಷಣ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮಾಡದೆ, ಸವರ್ಣೀಯರ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದೇ ಹಾಸ್ಟೆಲನ ವಿಸ್ತಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಅದರಿಂದ ಖರ್ಚೂ ಸಹ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಅವರು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾ ಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಅಂಶವನ್ನೇ ಶ್ರೀಮಾ ಕ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯನವರು ಸಹ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖ ವಿಚಾರ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಲೊನಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಸವರ್ಣೀಯರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವಂತೆ common colony ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ತತ್ವ ವಾದರೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನ ಮಾಡಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಈ ರೀತಿ ವಾಸಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬರ ಬೇಕು. ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ common colony ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಅಷ್ಟಾಗಿ social reforms ಆಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾ ಎಚ್. ಕೆ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕ

ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವರ್ಷ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ 20ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ದೊಡ್ಡದು. 28ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಂಬಣ್ಣನವರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ನಾಯಕ್ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಹಿಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಇರುವಕಡೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ, ಕೂರ್ಗ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬಿಗೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಸಲಾಗಿದಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿಲ್‌ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳೆಂದು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜೀಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮೊಬೈಲ್ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅವರು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್‌ಗಳಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಹರಿಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಟೌನಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ನ್ಯೂನತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಗೆ ಹರಿಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಟೌನಿನಲ್ಲೇ ಆಗಲೀ, ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಆಗಲೀ ಈಗ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಟೌನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ದಾನಪ್ಪನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಗುಡುಗು ಮಿಂಚಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಷಣ ವೆಂದು ತೋರಿರಬಹುದು; ಬಹಳ ಸಿಹಿಯಾಗಿಯೂ ಹಿತವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಹರಿಜನರ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ.

Sri J. P. SARWESH.—Yet, the Harijans are where they were.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ದಾನಪ್ಪನವರು ಗುಡುಗು ಮಿಂಚಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮೂರು ಕಾಸೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಭಾಷೆಯೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಏನೋ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಭಾಷಣದ ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೇ ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಒಂದು ಅರ್ಧಟ ಭಾಷಣದಿಂದ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಹಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದು ಬರಿಯ ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಇಂತಹ ಭಾಷಣದಿಂದ ಕೆಲಸ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೆಲಸ ಸಾಧನೆಯಾಗುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಸವರ್ಣ ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ಒಂದೇ ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಚುಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಸವರ್ಣ ಹಿಂದುಗಳು ಹಿಂದೆ ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರಜೆಗಳು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸತತವಾಗಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಎಜುಕೇಷ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೋಣ. ಶ್ರೀ ದುಗ್ಗಪ್ಪನವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹರಿಜನರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಬೇಕು. ಅವರ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಒಂದು ತರಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ. ಕೆಲವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಕೇವಲ ಹಂದಿ, ನಾಯಿಗಳಂತೆ ಗುಡಿಸಲನಲ್ಲಿ, ಇಲಯ್ಯ